

УДК 619:614.449

Мазур Т.В., д.вет.н., доцент; **Сорокіна Н.Г.**, к.вет.н., доцент ©

НУБіП України, м. Київ

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕЯКИХ ЗАСОБІВ ХІМІЧНОЇ ДЕРАТИЗАЦІЇ В УМОВАХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Встановлена вища ефективність препарату “Смерть щурам” з групи родентицидів в порівнянні з подібними внаслідок збільшення АДР до 92%. Застосування такого препарату не викликає звикання у гризунів, настороженості по відношенню до обробленої приманки і не завдає шкоди довкіллю.

Ключові слова: засоби хімічної дератизації, приманки, сірий пацюк

Вступ. Сірий пацюк, домашня миша і миша-полівка - це реальна армія, що становить собою істотну загрозу. Поряд з живучістю і високою плідністю гризуни мають досить розвинутий інтелект, здатність обмінюватись з родичами навичками й отриманою інформацією, уміння швидко адаптуватися до зміни навколишнього середовища. Особливу увагу привертає унікальна властивість організму гризунів розпізнавати отрути, а згодом і адаптуватися до них. Ця здатність перетворила проблему боротьби з ними в загальносвітову [1,2,3].

Починаючи з 40-х років минулого століття, великої популярності набули антикоагулянти крові. Попадаючи в організм у невеликій кількості, вони не викликають симптомів отруєння. Їх токсичність зростала при багаторазовому попаданні в організм. Накопичення отрути викликало порушення згортання крові, збільшення проникності стінок кровоносних судин і численні крововиливи, викликаючи загибель тварин. Широке застосування антикоагулянтів різко підвищило ефективність боротьби з пацюками в усьому світі. Через декілька років застосування принад на основі варфарину дало тимчасовий ефект. Застосування в цих місцях інших антикоагулянтів теж дало тимчасовий успіх. Гризуни, які вижили, дали нащадків із підвищеною стійкістю до цих отрут. Потім з'явилися нові ратициди - антикоагулянти другого покоління: бродіфакум і бромадіолон. Їх особливість полягає у тому, що летальна доза препарату міститься в невеликій кількості принади, яка поїдається пацюком за один раз, що виключає в майбутньому настороженість [2, 4, 5].

Матеріал і методика досліджень. Для дослідження використовували родентициди з групи бродіфакуму. Методами дослідження були – епізоотологічний та статистичний.

Досліджувані приманки розкладали за принципом врахування зональності оброблюваних приміщень. Зональність приміщень поділяли на два периметри. Перший – зона загорожі, паркану тощо. Другий – зона зовнішньої стіни приміщення. Розкладали приманки по першому та другому периметрах з однаковою кількістю приманочних ящиків, але використовували дві різні отрути “Родента” та “Смерть щурам”.

Результати дослідження. За час використання препаратів кількість гризунів, що загинули протягом місяця, була різна (табл. 1). Залежно від зони (перший та другий периметр) перевага в ефективності препаратів залишалась за препаратом “Смерть Щурам”.

Таблиця 1

Ефективність препаратів для дератизації

препарат	1-й периметр	2-й периметр
	Загибель щурів за 10 днів	Загибель щурів за 10 днів
Родента	6	3
Смерть щурам	20	14

Відомо, що щурі здатні до аналізу подій і володіють надзвичайною пристосованістю до виживання в несприятливих умовах. Ці якості гризунів можуть звести нанівець боротьбу з ними.

На сьогоднішній день є ефективне вирішення цієї проблеми – приманка “Смерть щурам”. Однією з переваг цієї приманки є те, що вона не викликає гострого харчового отруєння, тому гризуни не можуть визначити причину нездужання і попередити популяцію про небезпеку. Виготовлення приманки передбачає використання родентициду II-го покоління - бродифакуму 0,25%, виробництва “Dr. Tezza”, Італія). Дія приманки виявляється на 3 – 4-у добу і виражається в тому, що гризуни потерпають від тканинної асфіксії внаслідок пошкодження судинної системи організму, що призводить до внутрішньої кровотечі. На 4 - 8-й день настає загибель тварин. Внаслідок асфіксії гризуни виходять з укриттів і гинуть не в норах чи під підлогами, а за межами приміщення на відкритих місцях. Така дія приманки дозволяє виявити всіх загиблих гризунів, труп яких необхідно знищити.

Оригінальна препаративна форма не має аналогів на Україні і в Східній Європі. Головною перевагою приманки “Смерть щурам” є її привабливість для гризунів. “Смерть щурам” є екологічно безпечним продуктом, застосування її не завдає шкоди птахам, бджолам, діючи при цьому проти гризунів.

Приманка “Смерть щурам” №1 вже не перший рік застосовується як в приватних господарствах, так і на великих підприємствах. У зв'язку з тим, що для ряду галузей, дератизація є невід'ємною частиною забезпечення збереження продукції або ж безпеки людей, приманка “Смерть щурам”, стала для значного ряду підприємств єдиним раціональним і ефективним способом боротьби з гризунами. Застосування приманки “Смерть щурам” не вимагає, яких - небудь

спеціальних знань або присутності фахівців з дератизації, порядок всіх необхідних дій описаний на упаковці. Дератизація, що проводиться без залучення зовнішніх фахівців, дозволить зберегти достатньо серйозні фінансові кошти для підприємства.

Висновки:

1. Ефективним способом знищення гризунів є метод хімічної дератизації, він передбачає знищення гризунів за допомогою хімічних сполук, які входять до складу згодованої їм приманки.

2. В результаті вивчення властивостей родентицидів групи бродіфакуму доведено переваги при використанні препарату “Смерть щурам”, оскільки він містить 92% діючої речовини.

Доцільно планувати проведення наукових досліджень з вивчення впливу підвищеного вмісту АДР в інших препаратах для дератизації групи роденту в порівняно з існуючим на їх ефективність.

Література

1. Г. Гаспер “Миші, пісчанки та щури”, Георг Гаспер - Акваріум ЛтД, 2000.-65 с.

2. www.info@upesco.com.ua

3. Домовая мышь. Происхождение, распространение, систематика, поведение. Пp E.B. Котенковой, Н.Ш. Булатовой. - М., Наука, 1994. – С.16-18.

4. Кандыбин Н.В. Бактериальные средства борьбы с грызунами и вредными насекомыми.- М.,2001-67с.

5. О.М. Якубчак, В.І. Хоменко, Д.С.Мельничук, Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва – Київ, Біопром, 2006.- С.28-31.

Summary

Mazur T. V. Doctor-habilitat; department epiizootology and menedgment veterinary business; *National university of life and environmental sciences, Kyiv*

Sorokina N.G., k.v.n., associate professor, ; department epiizootology and menedgment veterinary business; *National university of life and environmental sciences, Kyiv.*

COMPARATIVE EFFICACY OF SOME CHEMICAL DERATTING CERTIFICATE IN INDUSTRIAL ENTERPRISES.

A higher efficiency of the medication “Smert shchuram” from a group of rodenticides as compared to similar due to increased to 92% ADV. Use of this drug does not cause addiction in rodents, sensitivities in relation to the processed bait and does not harm the environment.

Рецензент – д.вет.н., професор Демчук М.В.